

22 Octombrie 2008, nr. 349

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea art. 5 din Legea privind statutul alesului local

(înregistrat în Parlament cu numărul 2855 din 03 Octombrie 2008)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea art. 5 din Legea privind statutul alesului local.

Evaluarea generală

1. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul promovării proiectului. Potrivit notei informative proiectul este determinat de necesitatea aducerii în concordanță a prevederilor Legii statutului alesului local cu prevederile Legii privind administrația publică locală.

Potrivit prevederilor lit. a), alin.(2) al art.5 din Legea nr.768-XIV din 02.02.2000 privind statutul alesului local, mandatul consilierului local încetează înainte de termen în caz de absență a acestuia fără motive întemeiate de la trei ședințe consecutive ale consiliului sau ale comisiei din care face parte.

După adoptarea Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală în redacție nouă, Parlamentul Republicii Moldova a omis temeiul de ridicare a mandatului consilierului local înainte de termen pentru absențe nemotivate de la ședințele consiliului local respectiv.

Divergențele dintre texte au fost determinate de opțiunile politice contradictorii. Prima se referea la necesitatea asigurării corelației dintre nulitatea oricărui mandat imperativ și asigurarea unei largi independențe a alesului local, iar cealaltă se întemeia pe rațiunea asigurării unei activități dinamice a consiliului local evitînd blocarea acestuia pe motivul frecvențelor absențe ale aleșilor locali.

Astfel, pentru a asigura aplicarea uniformă a legislației ce ține de ridicarea mandatului de consilier înainte de termen a fost înaintat proiectul de lege respectiv, precum și pentru a exclude aplicarea concomitentă a două norme cu același obiect de reglementare, care în condițiile alin.(7) al art.6 din Legea nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative pot fi calificate drept un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării.

Proiectul de lege nu vine cu un nou concept propriu, dar este bazat pe conceptul legii de bază, pe care o modifică. Raportînd modificările propuse pentru a fi incluse în legea de bază constatăm că aceasta se încadrează organic în structura și conținutul legii.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. Nota informativă ce însoțește proiectul evidențiază elementele pe care le conține proiectul legii. Totodată, nota informativă nu face argumentările de rigoare în complexitatea lor și nu explică care vor fi mecanismele de asigurare a activității consiliilor locale în condițiile în care foarte mulți consilieri pleacă la muncă peste hotare și nu doresc să depună mandatul de consilier. Multiple adresări de acest gen au fost înregistrate de Comisia Electorală Centrală, care la rîndul ei a solicitat explicații de la organele de lucru ale Parlamentului, pe marginea soluționării problemelor determinate de discrepanțele legale. Practic, Comisia pentru administrație publică a Parlamentului a explicat CEC și autorităților locale despre imposibilitatea ridicării mandatului alesului local pentru trei absențe nemotivate de la ședințele consiliului local respectiv.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Nota informativă face referire doar la faptul că o astfel de măsură este determinată și promovată avînd la bază și pozițiile experților Consiliului Europei. Libertatea activității consilierilor locali va implica și responsabilitatea acestora față de alegători și interesele comunității, fiind considerată drept o exigență a unui stat democratic.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, În cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Nota informativă a proiectului de lege nu face nici o argumentare financiară asupra implementării proiectului. Deși la prima vedere se pare că proiectul nu necesită cheltuieli financiare, în cazul în care măsurile promovate de proiectul de lege va conduce la blocarea activității consiliilor locale pe motivul absenței nemotivate a consilierilor locali, aceste consilii potrivit legii se vor dizolva de drept. Prin urmare alegerile anticipate parțiale nu vor putea fi evitate, iar pentru organizarea de noi alegeri vor fi necesare cheltuieli financiare.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Proiectul promovează interesele consilierilor locali și contribuie la consolidarea statutului acestora.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întruind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

Concluzii

Concluzionînd asupra proiectului de Lege pentru modificarea art.5 din Legea nr.768-XIV din 02.02.2000 privind statutul alesului local, este de menționat că acesta oferă organului legislativ posibilitatea de analiza repetat conceptele și contradicțiile de opinii privind instituția ridicării mandatului alesului local înainte de termen pentru mai multe absențe nemotivate de la ședințele consiliului local și să emită o reglementare definitivă.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției